

Afturvirkandi skattainnkrevjing

Hóast tað ikki er loytt at lóggeva við aftur-virkandi kraft, soleið-is at hetta er ein vansi fyri borgaran, so er hetta gjørt við nýggju kapitalvinningsskatta lógini. Neyðhjálpin, sum partur av rækju-flotanum fekk fyri fáum árum síðani, er nevnliga vorðin skatt-skyldug

SKATTALÓG

Jákup Mørk

jakup@sosialurin.fo

Herfyri staðfestu vit í blaðnum, at ein av orsökun-um til, at stórt skattahol var komið í nýggju kapital-vinningslóggávuna var, at tað frá politiskari síðu var mett, at ein ætlað broyting hjá Figgjarmálaráðnum kom at virka við afturvirk-andi kraft. Nakað sum landið ikki hevur heimild at gera, uttan so at hetta tænr borgarunum til fyrimuns.

Ta ferðina varð eisini vist á, at tað var ógvuliga iva-samt, um hetta vildi verið at lóggivið við afturvirkandi kraft. Tað metti aðalstjórin, Petur Alberg Lamhauge í øllum førum ikki, men tá politisk undirtøka ikki var

Arctic Viking fekk lut í skuld-arumleggingini av rækju-flotanum, men eru seinni kravdur eftir skatti av hesi

Men sambært nýggju lóg-gávuni, so er skuldareftir-gevingin frá Landsstýrinum nú skattskyldug, so hvørt hon fer fram.

Orsøkin er, at tað í nýggja lógartekstinum ikki verða tikin atlit til, hvørt ein skuldareftirgeving er neyðug fyri framhaldandi virkseminum, og – og tað er helst tyngsti parturin fyri rækuvinnuna – skal roknast fyri seg og ikki saman við restini av úrslitinum.

Tað merkir, at hóast felagið hevur stórt hall í aðrar mátar, og tí ikki skal rinda vanligan skatt, so kann felagið hava yvirskot á upp-gerðini fyri kapitalvinning, sum skattur skal rindast av.

Hevur eitt felag t.d. fingið 10 mió kr. í skuldar-eftirgeving, merkir hetta eina niðurskriving upp á 1 mió kr. um árið. Ein niður-skriving, sum er skattskyld-ug, og sum felagið so skal rinda 200.000 skattakrónur av. Tó so, at um felagið í aðrar mátar hevur tap av parta- ella virðisbrøvum, fíggjarkrøvum ella øðrum, sum er nevnt í lóggávuni.

fyri fatanini hjá bæði hon-um og ráðnum, sum hann er settur at umsita, gjørdist ikki nógv við tann partin.

Hjálpin skal nú skattast

Í øðrum førum hevur tað tó vist seg, at nýggja lóggávan virkar við afturvirkandi kraft, og tað kann á ongan hátt metast, at tað er til borgarans fyrimun, um tos-að verður um rækjuflotan. Tað hevur nevnliga vist

seg, at nýggja lógin í ávísan mun er at rokna sum steinur oman á byrðu hjá hesum partinum av flotanum, sum framman undan man teljast millum harðast kroystu vinnurnar í landinum. Ein sannroynd, sum fyri nøkr-um árum síðani bar við sær, at politiskur meiriluti fekst fyri eini loysn, har partur av flotanum fekk eitt slag av kreppuhjálp, sum skuldi forðað fyri, at hesin partur-in av føroysku fiskivinnuni bert varð givin í tann mun,

Loysnin hjá rækjuflotan-um ta ferðina var, at ein skuldarumlegging varð gjørd, har Landsstýrið yvir-tók part av skuld, sum skip-ini høvdu til fíggingarstovn-ar, og at hesin parturin av skuldini síðani varð niður-skrivaður yvir eitt 10-ára skeið.

Sambært gomlu skatta-lógini, so var ein skuldar-eftirgeving sum útgangs-punkt skattskyldug. Undan-takið var tó, um hendan bert varð givin í tann mun,

at hendan var neyðug fyri framhaldandi virksemi hjá einum felagi. Hetta var í avgjordan mun galdandi fyri rækjuflotan tá – og er tað helst framvegis. So fram til nýggja skattalógin varð sett í gildi, mundu ánararnir av rækjuflotanum draga andan - um ikki ró-liga - so í øllum førum nak-að lættari.

Úrslitið ongan týðning

Minkandi biomassi kann hækka prísir á alilaksi

Tað stendur laksamt minni av laksi og sílum í norskurum ali-ringum eins og før-oyskurum, skotskurum og írskum - nakað ið hó-ast núverandi um-støður kann geva vónir um frægari prísir seinni í ár

[BIOMASSI]

Búi Tyril

tyril@PRnewsMedia.com

Fyri einum góðum mánað síðani var vektin av alifiski á teimum norsku firdunum 318 400 tons, tað er 14 900 tons minni enn við mót-svarandi tíðarskeið í fjør, og gongdin um alt Europa tykist fyri tíðina vera at biomassin minkar. Hetta staðfestu limir í Norske Finansanalytikeres Foren-ing tá felagið hjá teimum fyri góðum mánað síðani skipaði fyri einum seminari undir heitinum ‘Akvakultur - status og utsikter’ í Oslo. – Vit høvdu ein rættliga góðan januar, segði Lars Liabø frá Kontali sambært

IntraFish. – Europa hevur tann lægsta biomassan vi hava havt í nógv ár. Sambært metingar hjá Kontali hevur Noreg, sum er nógv tann størsti ali-vinnu tjóðin í Europa, svumu í norskurum aliringum í endanum av januar tilsam-ans 318 400 tons av laksi roknað í blóðgadari vekt, aftur imóti 330 000 tonsum um somu tíð árið fyri. Sam-bært metingum hjá Kontali útgjörði Biomassin per 31. januar 48 500 fiskar av 02-ættarliði og umleið 3,8 kg í miðalvekt og 118 700 fiskar við einari mettari miðalvekt upp á 1,1 kg.

– Vit rokna við einum sera lágu framleiðslu vøkstri í ár, helt Liabø fram. Útsetingin av smolti í Noreg gjørdist í fjør 134,5 milliúnir smolt, umleið tað sama sum í 2001. Í 2002 vórðu sett út 143,2 milliúnir smolt, og hvat 2004 viðvíkur rokna Kontali við at slakar 155 milliúnir smolt verða sett út hetta árið. – Hevði eg havt eina milliard í dag, so veit eg hvat eg gjørt, legði Liabø afturat og bendi á at prís-irnin á alilaksi væntandi fara at hækka seinni í ár.

– Vit siggja eina mótsvarandi gongd í Skottlandi, Írlandi og Føroyum, segði bankamaðurin Kjell Stangeland, ið hevur ábyrgd av deildini fyri fiskivinnu og alivinnu í DnB NOR, sambært IntraFish.

Savnsmynd: Oymdarfjörður

Biomassin í norskar ali-vinnu er minkaður við 10.000 tonsum í 2003, meðan útsetingin av smolti er minkað við 10 til 14 milliúnir fyri fiskivinnu og alivinnu í DnB NOR,

– Vit siggja eina mótsvar-andi gongd í Skottlandi, Írlandi og Føroyum, segði bankamaðurin Kjell Stange-land, ið hevur ábyrgd av deildini fyri fiskivinnu og alivinnu í DnB NOR,

sambært IntraFish.

Stangeland nevndi tó ikki at minkingin í tí føroyska biomassanum er nógv meira drastisk enn tann norska. Tann føroyski bio-massin ultimo 2003 var

umleið 31500 tons, aftur-imóti umleið 41500 í 2002. Roknað í tali av fiskum, svumu 15,5 milliúnir í fjør í aliringunum, afturimóti umleið 27,5 milliönum árið fyri.

Sperdir reiðarar

Avleiðingarnar av kapitalvinningsskatta lógini eru komnar illa við hjá Arctic Viking og Høgafossi

SKATTALÓG

Jákup Mørk

jakup@sosialurin.fo

Tey fyra skipini, sum fingu part í skuldarumleggini hjá landsstýrinum vóru Ocean Castle, Arctic Viking, Høgifossur og Sjúðraberg. Av hesum er Ocean Castle sjálvur ikki til meira, men hini trý eru so framvegis hjá somu eigarum, tó at støðan hjá Arctic Viking er nakað serlig, nú skipið fór undir fremmant flagg.

Parturin hjá Sjúðrabergi var heldur ikki so stórur, at tað hevur nakra stórvegis ávirkan á ársrokskap fel-agsins, men hjá partafeløg-unum, Líðin og Samvinnu-felagið, sum eiga ávíkavist Arctic Viking og Høgafoss, hevur hetta merkt eina útreiðslu í rakstrinum. Arctic Viking hevur sam-bært ársrokskapinum goldið 174 tkr. í kapital-vinningsskatti fyri 2002, og hjá Samvinnufelagnum er upphæddin 427 tkr.

Og serliga hjá Samvinnu-felagnum hevur hetta fing-ið ilt í tey, sum vara av fel-agnum. Í ársfrágreiðingini

verður millum annað sagt:

»Kapitalvinningsskatta-lógin tekur rætt og slætt ikki hædd fyri, at bæði 3-manna serfrøðinganevndin hjá landsstýrinum og nevnd felagsins hava gjørt sínar metingar og hava tikið avgerðir við støði í teimum reglum sum galdandi vóru 2 ár áðrenn kapitalvinn-ingsskattalógin kom í gildi. Hetta tykist sum eitt

klokkuklárt dømi um, at vinstra hond í landsstýrin-um veit ikki hvat høgna hond ger. Og tá landsstýrið so samstundis í lógini um skuldarumlegging hevur tryggja sær, at teir í sam-band við eina sølu av skip-inum kunnu krevja alla skuldina, eisini tann partin sum er niðurskrivaður, til gjaldingar, visir hetta hvussu langt úti hetta mál

er, tí so vildi skal felagið bæði goldi skuldina og skatt av skuldini.«

Fakta

Úr kapitalvinningsskattalógini

§7

Vinninggur ella tap við eftirgeving, fyrning, samanrenning, fyrilokan av skuld og orsakað av neyðskuldarsemju og sjálvbodnari skuldarsemju verða roknað við í uppgerðini av skattskyldugu innøkuni eftir §14 í tann mun, skuldin verður niðurskrivað niður um kursvirðið á kravinum fyri kraváranarum, tá skuldin varð eftirgivin v.m.

§14

1) Ein uppgerð verður gjørd, har vinningur og tap eftir §§4, 6, 7, 8, 9, 10 og 28 verða løgd saman
2) Visir uppgerðin ein vinning, verður latin skattur upp á 35%. Feløg og grunnar v.m. lata skatt upp á 20%.
3) Visir uppgerðin hall, kann hetta dragast frá í uppgerðini eftir hesi grein tey næstu 5 árin. Í hesum tíðarskeiði kann tapið einans flytast til frádrátt fyri eitt seinni inntøkuár, treytað av, at tað ikki rúmast innan fyri ein møguligan nettovinning í einum inntøkuári frammanundan

Ivasom lógarheimild

Hjá teimum, sum nú skulu rinda skatt av eini skuldarumlegg-ing ivast tey í, hvørt lógtingið hevur havt loyvi at lóggeva, so-leiðis sum gjørt varð

SKATTALÓG

Jákup Mørk

jakup@sosialurin.fo

Tað fær valla verið nakar

ivi um, at skattingin av skuldareftirgevingini hjá føroyska rækjuflotanum í nógvar mátar virkar við afturvirkandi kraft. Og tað kann uttan iva eisini setast eitt stórt spurnar-tekni við heimildina at krevja skattin inn. Eisini um teksturin í nýggju lóggávuni skal fylgjast.

Eftirgevingin ikki effektiv

Í nýggja lógartekstinum stendur, at skuldareftir-geving er skattskyldug í tann mun, at »skuldin verður niðurskrivað niður um kursvirðið á kravinum fyri kraváranarum, tá skuldin varð eftirgivin«

Kursvirðið á láni, sum Landsstýrið yvirtekur, er sjálvsagt 100 at byrja við, men verður lánið síðani niðurskrivað við 10% um árið, minkar kursvirðið sjálvsagt tilsvarandi, so-leiðis at tað at enda er 0. Spurningurin er tó í fyrsta lagi, hvørt kurs-virðið á fordringini hjá landskassanum í veru-leikanum er 0. Tá skuld-arumleggingin varð framd, treytaði landskass-in sær nevnliga fram-haldandi pant í skipunum. Tað vil við øðrum orðum siga, at verður eitt skip selt, og söluprísurin av hesum er somikið høgur, at fyrsti veðhavarin fær sitt, umframt at pengar eru til landskassan, so fær landskassin sitt. Tá er kursurin av lánveitingini hjá landinum aftur 100, um allur peningurin fæst inn, ella tal onkra staðni millum 0 og 100, alt eftir í hvønn mun fordringin verður innfríað.

Tí kann kursvirði-ið av lánveitingini hjá landskassanum í veru-leikanum ikki gerast upp, fyrr enn viðkomandi skip er selt. Ella má landskass-in fult og heilt fráfalla sínum krøvum, um skuld-areftirgevingin hjá skip-unum skal staðfestast.

Sum støðan er í dag, so kann endin væl gerast tann, at partafelag væl kann hava goldið bæði

skuld og skatt av hesi, og tað kann so neyvan vera ætlanin hjá hvørki landi ella skipi.

Broyttar fortreytir

Hartil kemur so spurning-urin, um lógtingið í hes-um sambandi ikki hevur lóggivið við afturvirkandi kraft. Nakað sum tingið annars ikki hevur heimild til, uttan so at hetta er til fyrimuns fyri borgaran.

Tað kann í øllum førum staðfestast, at skuldarum-leggingin varð gjørd eftir teirri til ta tíð galdandi lóggávu, og har var ein skuldareftirgeving bert skattskyldug í tann mun, at hendan var størri enn neyðugt var, fyri at tryggja grundarlagið fyri framhaldandi rakstri.

Í hesum førinum er lóg-arteksturin tó tulkaður so-leiðis, at hóast skuldar-eftirgevingin er avtalað fyri fyra árum síðani, so verður skuldareftirgev-ingin ikki effektuerað fyrr enn í tann leypandi niður-skrivingin fer fram.

Annar tulkingarmøgu-leiki er, at skuldin varð eftirgivin longu við avtal-una um skuldarumlegg-ing. Er tað so, so er avtalan gjørd – og tað varð hon helst eisini – áðrenn 1. januar 2002 og harvið áðrenn nýggja lóg-gávan kom í gildi. Men tann tulkingin verður so ikki nýtt í hesum førinum.

Hetta tænr sjálvsagt landskassanum, sum við hesum fær 20% (tá talan er um partafelag) í skatta-inntøku av eftirgevingini, men tað tænr neyvan borgaranum, sum – saman við landskassanum – gjørdi eina avtalu um skuldareftirgeving í árun-um 1998-2000. Her man kenslan hjá einum saml-aðum rækjuflota vera tann, at tey her eru vorðin offur fyri eini skattalóg-geving, sum við aftur-virkandi kraft hevur rakt eina neyðskuldaravtalu, sum flotin tá gjørdi, um nokur vón skuldi vera fyri framman.

Hevði landskassin ta ferðina eftirgivið skuldina í einum høggi, vildi hetta ikki verið nakar trupul-leiki, so leingi sum eftir-gevingin var neyðug fyri framhaldandi rakstri.

Í ársfrágreiðingini hjá Samvinnufelagnum verður funnist hvassliga at lógarsmiðinum av kapitalvinningsskattalógini

